

Kmečka trgovina

Skrbite za boljše cene

slušimo na vsakem koraku. Poudarja se to v številnih pismih iz kmečkih vrst. Vsak bi rad drago prodal in poceni kupoval. Pri tem pa najbolj uspe je tisti, ki veča zna, ki je brezobziren, ki je brez vesti. So ljudje, ki jim je glavna skrb, kako na lahek način priti do zaslužka. Temu cilju posvetijo vse svoje delo. Na drugi strani pa imamo široke kmečke vrste, ki vse svoje delo posvetijo zemlji. Da so ti manj sposobni v borbi z drugimi, ko se začne medsebojna kupčija, je jasno vsakomur. Kmetje vedo, da so tu šibkejši in zato toliko klicev po boljših cenah. Klci prihajajo, a kdo jih čuje? Prihajajo na razna uredništva listov. Tu je odziv ta, da se pač napiše, da so cene kmetijskih pridelkov nizke, zraven se pa še navajajo cene raznim pridelkom v informacijo čitateljem. Več pa uredništva časopisov tudi ne morejo storiti, ker pač stoji v sredi med kupci in prodajalci, a so brez vsakega vpliva na ene kot na druge. Listi, ki so bliže kmečkim vrstam ali so pa namenjeni izključno kmetom, gredo še tako daleč, da informacije o cenah kmetijskih pridelkov tuhtam zabeležijo kar najugodnejše, samo, da bi se kmetje pri kupčiji vedeli ravnanj in se za ceno držali. Drugo pa uredništvo ne more storiti, ker pač ni kupec, ne izvoznik, ne državna oblast in se mora ravno tako (včasih v še večji meri) pokoravati zakonom. Uredništva listov ne morejo nič za to, če tu in tam kdo koga opehara, če ni izvoznih dovoljenj, če je kupčija pod ničlo. Lahko vse to opiše, lahko vse to graja (kar se tudi vrši v mejah zakonskih možnosti), a nima sredstev niti oblasti, v te stvari globlje poseči. Klci, da naj uredništva skrbijo za boljše cene, prihajajo zato na nepravilni naslov.

»Prizad« in naš izvoz

V naši državi se vse izvaja preko »Prizad«. Ta pa v glavnem pospešuje na vse mogoče naš izvoz žita. Najmanj pa ta izvozni zavod pospešuje izvoz vina. Lani bi lahko bili v Nemčijo prodali 2000 vagonov našega vina, a prodali smo ga samo 120 vagonov. Tako bogata Vojvodina izvaja po visoki ceni žito, dočim ostali predeli države (Dalmacija, Slovenija) ne morejo prodati vina, pa čeprav je cena sorazmerno s pridelovalnimi stroški nizka. Ker se toliko podpira izvoz žita, je žito drago tudi v državi, kar občutimo posebno Slovenci, ki moramo žito kupovati. To, kar pridelamo, ne moremo niti po nizki ceni prodati, kar pa potrebujemo, pa moramo drago plačati. In zaključek tega je revščina, za katero nosi v veliki meri odgovornost tudi »Prizad« s svojim enostranskim pospeševanjem izvoza.

Gospodarske zanimivosti

Mariborska tovarna Zelenka se seli v Egipt. Lastnik tekstilne tovarne »Zelenka in drugi« g. B. Schonsky se je ločil od svoje žene in se z ženo z lastnino velike tekstilne tovarne v Egiptu. Vse svoje stroje in naprave bo zato preselil v Aleksandrijo v Egiptu, da poveča premoženje svoje druge žene. Tako bo spet mnogo delavcev brez zaslužka, in to po krivdi neurejenih družinskih razmer lastnika. Radi ločitve zakona jih bo spet na stotine lačnih, ki bodo v breme javnosti. In vse to se ne da preprečiti niti z državnimi zakoni, ki pač vsakega ščitijo v njegovih pravicah, ki se pa sprevržejo v krivico mnogim. Glavni vzrok pa tiči v pomanjkanju spoštovanja do pravnih načel in v duševni zastrupljenosti sedanjosti.

Nemčija prosi švico za denar. Da bi Nemčija povečala svojo trgovino z Balkanom, je vodja nemškega gospodarstva dr. Funk na sestanku švicarskih bankirjev v Baslu prošil za posojilo. Švicarji so baje pripravljene razgovorjati se o tej stvari. Tako se hoče uvesti barantija s švicarskim denarjem preko posredovalke Nemčije z Balkanom. Zaslužili bodo pri tem švicarji z obrestmi, Nemci s trgovanjem, a obojni zaslužek bodo plačali Balkanci.

Po katerem blagu povprašujejo tujci. V Karachi in Indiji povprašujejo po kletju, letvah, upognjenem lesu in po verigah za živino in ladje; v Hamburgu v Nemčiji po kletju iz kosti, po verigah in žicah, po cementu, govejem loju, svinjski masti, rastlinskem olju in vinskem kamnu; v Londonu po steklenicah in čašah, papirju; v Parizu po zdravilnih in aromatičnih rastlinah in metlah; v Reykjaviku na Islandiji po moki za

kolače in po lesu za pohištvo; v Curacao v Venezueli po lesu in cementu.

Cene goveje živine

Voli. Ptuj 4.75 din, Dravograd 4.50 din, Planina pri Sevnici 5.50—6.25 din, Šmarje pri Jelšah 4.50—5.50 din, Kamnik 4.50—5 din, Litija 5—5.25 din, Kranj 5—5.75 din kg žive vage.

Biki. Planina pri Sevnici 4.50 din kg žive vage. Krave. Ptuj 3.25—3.75 din, Klobasariče 2.25, Ljutomer 2.75—3.25 din, Dravograd 3.50—4 din, Planina pri Sevnici 4 din, Šmarje pri Jelšah 4—5 din, Kamnik 3.50—4 din, Kranj 4.50—5 din.

Teleci. Ptuj 4—4.75 din, Ljutomer 4—4.50 din, Dravograd 3.50—4 din, Planina pri Sevnici 5 do 6 din, Šmarje pri Jelšah 4—5 din, Kamnik 5—5.50 din, Kranj 5—5.50 din kg žive vage.

Mladi voli (juncl). Planina pri Sevnici 3.50 do 4.50 din.

Teleta. Ljutomer 6—7 din, Dravograd 5.50 do 6 din, Šmarje pri Jelšah 5—6 din, Kranj 6—7 din.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 90—125 din, 7—9 tednov 125—140 din za glavo; kg žive teže 6—8 din. Ptuj mladi pujski 6—12 tednov stari 80—115 din, v Brežicah odstavljeni pujski 70—100 din za glavo, v Kranju 7—8 tednov stari pujski 150—220 din za glavo.

Pršutari. Ptuj 7—7.50 din, Ljutomer 6.50 do 7.50 din, Dravograd 7 din, Šmarje pri Jelšah 7 do 9 din, Kamnik 9.50 din, Litija 7—8 din, Kranj 8—9 din kg žive vage.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 8 din, Šmarje pri Jelšah 9—10 din, Brežice 8—9 din, Kamnik 8 din, Litija 9.50 din, Kranj 9—10 din kg žive vage.

Razgovori z našimi naročniki

Zaslišna pot iz gozda. Plačilo vseh stroškov pravde in komisije. S. G. Po zakonu o gozdih mora vsak posestnik zemljišča dovoliti lastniku gozda, odnosno lastniku gozdnih proizvodov, da izvaja čez njegovo zemljišče gozdne proizvode, če jih ni mogoče izvoziti drugače, v drugi smeri, ali če bi bila druga način ali druga smer nerazumno dražja. Če se med obema lastnikoma ne doseže sporazum, izda potrebno odločbo okrajnega načelnika. V našem primeru Vas je očitno tožil mejaš radi motenja posesti ali s tako zvano negativno tožbo, ker ste najbrž samolastno, oziroma preden ste si izposlovali odločbo okrajnega načelnika vozili preko njegovega zemljišča. Očitno ste sklenili poravnavo, kajti drugače sodišče ne bi bilo pristojno odločati o zaslišni poti za gozdno zemljišče. Pri poravnavi ste se očitno sami obvezali k plačilu vseh stroškov, kajti sodišče pri poravnavi ne odloča o stroških, oziroma jih ne more naložiti v plačilo, marveč določi le višino stroškov. Poravnave najbrž ne boste mogli spodbijati, ker ste se nahajali morda le v pravni zmoti (neznanje zakonov), ne pa dejanski (zmoti o bistvenih dejanskih dejanjih). Proti odmeri stroškov se ne morete pritožiti, ako ste pri poravnavi njih odmero poverili sodišču. V ostalem rekurz radi izreka o stroških lahko podate na sodni zapisnik (odvetnika Vam ni treba); taksa znaša — ako stroški ne presegajo 1000 dinarjev 4.50 din, ako presegajo 1000 dinarjev, a ne 3000 dinarjev — 13.50 din, ako presegajo 3000 din, a ne 6000 din — 22.50 din. — Ako zastopa odvetnik pri istem naroku dve osebi in mora nasprotnik plačati stroške obema osebama, znaša nagrada odvetnikova 10% več nego bi znašala, ako bi zastopal le eno osebo (torej pri spornem predmetu 4000 din — 242 din). Ako mora nasprotnik povrniti stroške le eni izmed obeh oseb, jih je dolžan plačati le polovico, to je 55% normalnih (torej 121 din; normalni znašajo 220 din). Na vsako pripada odvetniku I. razred, za pešhojo po 20 din za vsako začeto poluro. Za udeležbo pri razpravi na licu mesta je nagrada ista kakor pri drugih razpravah (220 din za prvo uro, 110 din za vsako začeto nadaljnjo uro — ako zastopa eno osebo, 10% več, ako zastopa dve). Pač pa gre odvetniku pristojbina za zamudo časa, katerega je prebil na potovanju, in sicer v delovnem času (od 8. do 18. ure) po 55 din od vsake začete ure, izven delovnega časa po 27.50 din.

Ogljene ščetke

Dobavlja najhitreje za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača trdka

IVAN PASPA I SINOV

Zagreb I. Protinac 60.

Vino

V ptujski okolici navadno mešano vino pri vinnogradnikih 4.25 din liter, sortirano vino pri vinnogradnikih 8 din liter, navadna starina 5 din, fina kvaliteta starina 9 din liter. — V ljutomerski okolici navadno mešano vino 4—6 din liter, finejša sortno vino 6—8 din. — V okolici Šmarja navadno vino 4—5 din, sortno vino 5—7 din liter.

Kože in volna

Kože. Goveje 10—12 din, telečje 12—14 din, svinjske 8—10 din kg.

Volna. Neoprana v Dravogradu 24 din, v Šmarju 15 din, v Kamniku 26 din, v Kranju 24 din, oprana v Dravogradu 30 din, v Šmarju 30 din, v Kranju 34 din kg.

Sejmi

30. maja tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — dne 31. maja svinjski: Celje, Trbovlje — 1. junija živinski in kramarski: Slivnica pri Celju; živinski: Sv. Lenart, okraj Slovenjgradec; tržni dan za živila in prašice: Trbovlje — 2. junija svinjski: Maribor — 3. junija svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje in Križevci, okraj Murska Sobota,

Obzidanje studenca — prispevanje k stroškom. A. L. Imate studenec, kamor hodi po vodo tudi sosed. Voda je sedaj nesnažna, polna listja in žab, radi česar bi Vi radi studenec lepo obzidali in vprašate, ali je sosed dolžan kaj prispevati k zadevnim stroškom. — Sosed bi bil dolžan prispevati sorazmerno le k tistim stroškom, ki so potrebni za vzdrževanje studenca; k plačilu kakih večjih stroškov pa ga ne morete prisiliti. — Sosedu ne smete prepovedati nadaljnje uporabe studenca, ako je že preko 30 let ta studenec uporabljal javno, brez prošnje in brez sile. — Za podporo k napravi vodovoda se obrnite na bansko upravo; ni pa preveč verjetno, da bi je dosegli, ko gre le za zasebni vodovod.

Prijava izravnave potoka. L. A. S sosedom sta izravnala nek majhen potok, ki je mejil dve bivši občini in je bil »sila skrivljene«. Vprašate, ali morate to stvar prijaviti radi mape. — Ako se je struga potoka nahajala na parceli istega lastnika ter tudi ostala na tisti parceli, Vam ni treba izravnavanja, odnosno preložitve struge nikamor javiti. Ako pa je radi preložitve struge morda spremenjena meja dveh različnih parcel, javite to spremembo državnemu geometru ob prijavi njegovega uradnega obhoda. Prijavo oddajte lahko pri občini. Državni geometer bo izvedel popravo zarisa mejne črte in bo nato katastrska uprava sama to popravo javila sodišču v svrhu pooblaščenja v zemljiški knjigi.

Plačilo sestri za delo brez pogodbe. F. R. Sv. B. Pred leti je prišla k Vam sestra ter prosila, da bi smela pri Vas ostati kakih 14 dni, dokler si ne bi poiskala kakšne službe. Pri tem je bil navzoč Vaš mož ter ji je dejal, da si ni treba iskati službe, marveč naj ostane pri Vas, da bo dobila hrano in še kaj povrh. Lastnica posestva ste Vi sama, dočim Vaš mož ni lastnik. Vaša sestra zahteva sedaj plačilo. Vprašate, ali ste ga ji dolžni dati, čeprav niste Vi najeli sestre kot morebitne služkinje, niti je niste prijavi, niti dali kakšne nadavke. — Splošni predpis je, da ima službojemnik pravico zahtevati primerno nagrado za svoje delo, ako ni bilo izrecno dogovorjeno, da bo delal zastoj, odnosno za manjšo nagrado, nego je v dotičnem kraju običajna in primerna. Ker pravite, da je Vaša sestra ob prijavi prosila le, da bi jo obdržali 14 dni ter da ji za teh 14 dni ni treba ničesar dati, ako bo kaj delala, bi veljal dogovor, da bo delala le za hrano.